

MÖNSTER, MÖBLER OCH TRADITIONSHANTVERK

– om fjällvärlden och 1700-talet

Mønster, møblar og tradisjonshandverk

– fjelliv på 1700-tallet

MARS 2022

16 – 17 – 18 – 19 – 20

med program i Röros, Hede och Funäsdalen

HÄRJEDALSROKOKO UNDER TVÅ SEKLER

Den konstnärlige bondsonen Jöns Andersson (1736-1818) från Ljungdalen i Härjedalen fick vid unga år möjligheten att utbilda sig till schatullmakare i Stockholm. När han 1761 återvände till Härjedalsfjällen med sitt nyförvärvade gesällbrev och efternamnet Ljungberg förde han med sig den nya rokokostil som inte bara imponerade på traktens befolkning utan också satte sin prägel på områdets inredningskonst och arkitektur långt in på 1900-talet. Den sista i raden av de många snickare som lät sig inspireras av företrädaren blev Kristina Tegnander i Älvros som avled 1963.

I kyrkoinredningar, husfasader, parker och möbler i Sverige och Norge möter vi Jöns Ljungbergs stora verktygsskicklighet och snillrika formgivning. Ljungbergs förmåga kom att samverka med områdets särskilda efterfrågan och ekonomiska förutsättningar. I södra Norrland kom rokokostilen att få en djup och stark förankring, med en rik och självständig träskärartradition. – Härjedalen intar där en särställning. **OH**

Förfärdigad i Funäsdalen av Jöns Ljungberg

*Nu para
lwa hops
af tyentne
bli en vilja
Som inacht
at ställa*

FEM DAGAR

Välkommen till fem dagar fullmatade med trähantverk, traditionella tekniker, inredningskonst och slöjd

– allt med 1700-talet i fokus!

Velkommen til fem dagar med trehandverk, tradisjonelle teknikkar, innredningskunst og sløyd

– alt med 1700-tallet i fokus!

Dörrspegel i Hiortkapellet i Röros, Röros kyrka. Foto: Mats Ricklund.

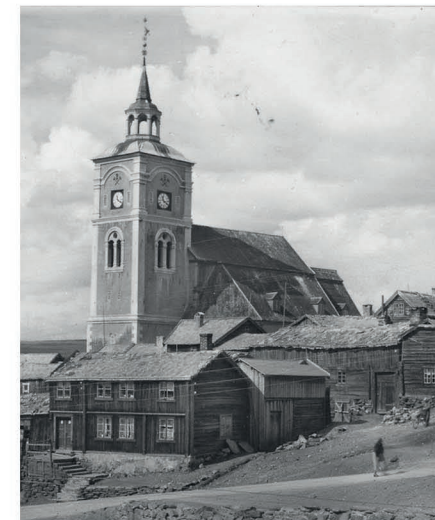
Studiebesök vid Röros kyrka

Dagarna börjar med ett studiebesök i gruvstaden Röros kvällen den **16. MARS**. Vi får då ta del av erfarenheterna från den omfattande restaureringen åren 2008 – 2013 av stadens väldiga kyrka, "Bergstadens Ziir", uppförd under kopparverkets glansperiod. Vi studerar schatullmakaren Jöns Ljungbergs praktverk, det helt nyrestaurerade gravkapellet för kopparverksdirektören Peder Hiort. Vi möter också Röros kyrkjelege fellestråd, och får veta mer om dagens fastighetsförvaltning av kyrkjeverje Bjørg Helene Skjerdingsstad.

DAG
I

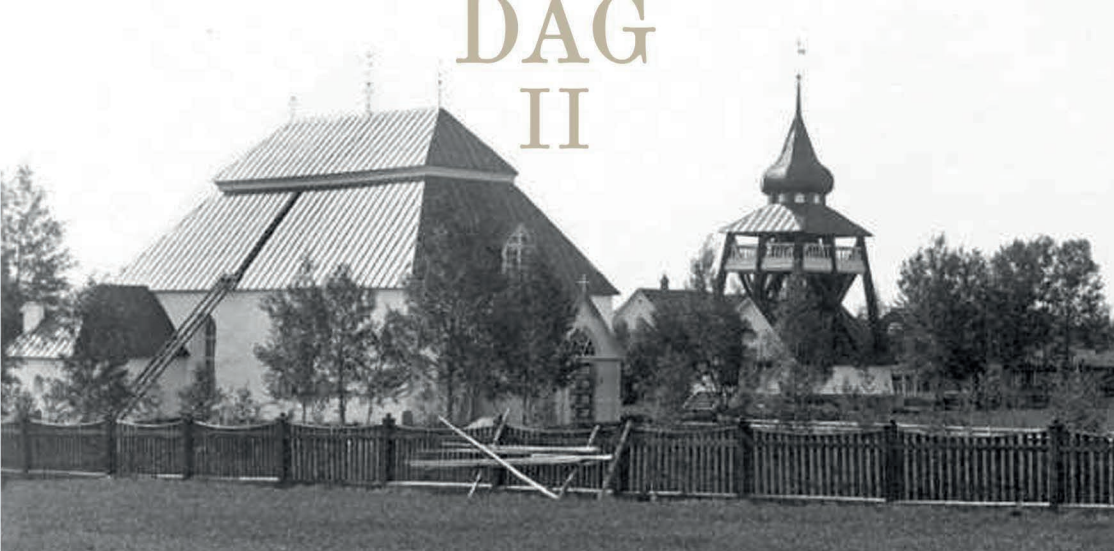
Studiebesøk ved Røros kyrkje

Dagane startar med eit studiebesøk i gruvebyen Røros på kvelden den **16. MARS**. Vi får då ta del i erfaringane frå den omfattande restaureringa i årene 2008 – 2013 av byens veldig kyrkje, "Bergstadens Ziir", oppført under kopparverkets glansperiode. Vi studerer skatollmakaren Jöns Ljungbergs praktverk, det heilt nyrestaurerte gravkapellet for kopparverksdirektøren Peder Hiort. Vi møter også Røros kyrkjelege fellestråd, og får vite meir om dagens byggnadsforvaltning av kyrkjeverje Bjørg Helene Skjerdingsstad

Röros kyrka.

DAG II

Hede kyrka. Foto: Nils Thomasson.

Seminariedag i Hede

Den **17 MARS** følger en seminariedag i Hede kyrka, då författarna till boken "Härjedalsrokoko under två sekler" presenterar senaste rön om schatullmakaren Jöns Ljungberg och hans landskap. Konsthistorikern Maj-Britt Andersson leder läsaren ut i Härjedalen och till Norge för att möta schatullmakaren själv, men också några av de hantverkare som tog vid efter honom. I en fördjupad studie lyfter möbelsnickaren och lektorn Olof Appelgren frågor om verktyg och hantverksmetoder.

Antikvarien Marianne Strandin beskriver arbetet med att gestalta en högre ståndsmil-

jö samtida med Ljungberg, Tottieska gården i Stockholm. Ekonomhistorikern Marie Ulväng har studerat möblernas funktion som bruks- och statusföremål. Museichefen Ola Hanneryd beskriver hur Härjedalsrokokon till slut fick förnyad aktualitet med nationalromantiken under 1900-talets början. Vid slutet av dagen reflekterar bildhuggaren Bengt-Erik Nilsson över rokokoskärning och sitt yrkesliv. Vi avslutar gemensamt med ett samtal i Hede kyrka om Jöns Ljungbergs utsökta arbeten i kyrkorummet.

Seminariedag i Hede

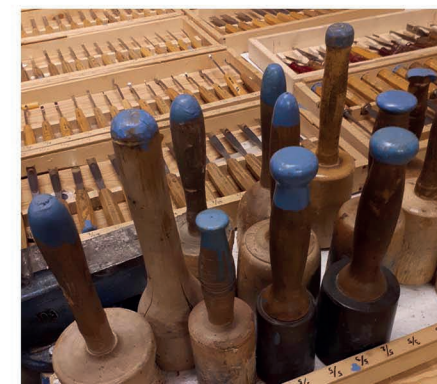
Den **17.MARS** følger ein seminaridag i Hede kyrkje, med forfattarane av boken "Härjedalsrokoko under två sekler" presenterer historia om skatollmakaren Jöns Ljungberg og hans landskap. Konsthistorikar Maj-Britt Andersson tek oss med til Härjedalen og Norge for å møte skatollmakaren sjølv, men også nokre av de handverkarane som tok etter Ljungberg. I ei fordjupa studie lyfter møbelsnikkaren og lektoren Olof Appelgren spørsmål om verktøy og handverksmetodar.

Antikvaren Marianne Strandin beskriv arbeidet med å gestalte ein overklasse miljø i Ljungberg si tid i Tottieska gården i Stockholm. Økonomihistorikar Marie Ulväng har studert møblanes funksjon som bruks- og statusformål. Museumsjef Ola Hanneryd beskriver korleis Härjedalsrokokon til slutt fekk fornya aktualitet med nasjonalromantikken under 1900-talets start.

På slutten av dagen reflekterer bilethoggaren Bengt-Erik Nilsson over rokokkoskjæring og yrkeslivet sitt. Vi avsluttar saman med ein samtale i Hede kyrkje om Jöns Ljungbergs utsøkte arbeid.

Fjällmuseets bok om Härjedalsrokoko,

Handverkskurs i Funäsdalen

I Funäsdalen følger den **18.MARS** parallele nybyrjarkurs i karvsnitt og 1700-talets bilethogging- i praksis. To metodar som under lange periodar prega fjellverdenens kunsthandverk. Du lærer å skjæra relieff og dekorasjonar av den svært erfarne og dyktige Bengt-Erik Nilsson, trebilethoggar, og den inspirerende Molly Sjöstem viser korleis du på ein moderne og morosam måte kan anvende karvsnitt til å dekorere ting i tre. Kurserna avsluttast ved lunsjtid søndag **20. MARS** i Funäsdalen.

Hantverkskurser i Funäsdalen

I Funäsdalen følger sedan den **18 MARS** parallella nybörjarkurser i karvsnitt och 1700-talets bildhuggning – i praktiken. Två metoder som under långa perioder präglad fjällvärldens konsthantverk. Du lär dig skära reliefer och dekorationer av den erfarna och skickliga Bengt-Erik Nilsson, träbildhuggare, och den inspirerande slöjdaren Molly Sjöstem visar hur du på ett modernt och roligt sätt kan använda karvsnittet till att smycka dina träföremål. Kurserna har olika starttid, och avslutas gemensamt vid lunchtid den **20 MARS** i Funäsdalen.

Karvsnitt av Molly Sjöstem. Foto: Molly Sjöstem.

"Ebenisterna" av Elias Martin. Foto: Nationalmuseum.

ONS 16 MARS RÖROS

Röros kyrkje

Omvisning, samtal om kyrkjeforvaltning

Resa med egen bil

18.15-20.15 Kyrkjevevje Bjørg Helene Skjerdingsstad tar emot
Restaureringen presenteras

20.30 Hemresa

TORS 17 MARS HEDE

Hede/Hede församlingsgård

Seminariedag

07.30 Abonnerad buss Funäsdalen-Hede

08.30-08.50 Anmälan och välkomsthälsning

08.50 Maj-Britt Andersson:
Härjedalens rokokko från Älvros till Röros
– *schatullmakaren Jöns Ljungberg och hans*
efterföljare

09.50 Fika

10.10 Marie Ulväng:
En såffa något kåstbar
– *snickarna, möblerna och hushållen i västra*
Härjedalen 1780 – 1870

11.10 Bensträckare

11.20 Olof Appelgren:
En studie av möbelsnickaren Jöns Ljungbergs
metoder

12.20 Lunch i anslutning till föreläsningssalen

13.10 Marianne Strandin:
Att gestalta 1700-talet
– *exemplet Tottieska gården på Skansen*

14.10 Fika

14.30 Ola Hanneryd:
Schatullmakaren blir hemslöjdare
– *om Härjedalens medverkan på Baltiska*
utställningen

15.15 Bengt-Erik Nilsson:
Bildhuggning och yrkesliv

16.15-17.00 Samtal i Hede kyrka. Avslutning.

17.15 Abonnerad buss Hede – Funäsdalen

18.00 Länstrafikens buss mot Östersund avgår från Hede

TORS 17 MARS FUNÄSDALEN

Kvällsaktivitet

Drop in

19.00-21.00 Prova-på träskärning med Bengt-Erik Nilsson
(Middag på egen hand)

FRE 18 MARS FUNÄSDALEN

Funäsdalens skola/Härjedalens Fjällmuseum

Nybörjarkurser DAG 1: Bengt-Erik Nilsson / Molly Sjöstam

09.00 Introduktion av bildhuggarkurs med kaffe

10.00 Kursstart (bildhuggarkurs)

12.00 Lunch

12.45 Kurs, fika vid behov

17.00 Avslutning samt middag för bildhuggarna

18.00 Kursstart (karvsnittskurs)

19.00 Guidning samt mönster- och möbelstudier på museet

LÖ 19 MARS FUNÄSDALEN

Funäsdalens skola/Härjedalens Fjällmuseum

Nybörjarkurser DAG 2: Bengt-Erik Nilsson / Molly Sjöstam

08.30 Kurs, fika vid behov

12.00 Lunch

12.45 Kurs, fika vid behov

17.00 Avslutning

18.00 Middag

19.30 Kvällsaktivitet

SÖ 20 MARS FUNÄSDALEN

Funäsdalens skola/Härjedalens Fjällmuseum

Nybörjarkurser DAG 3: Bengt-Erik Nilsson / Molly Sjöstam

08.30 Kurs, fika vid behov

12.30 Gemensam lunch

Avslutning

Detalj från Storsjö kyrka.

ANMÄLAN

Det går bra att anmäla sig till dagarnas olika delar, dvs till utflykt, seminariedag och någon av de båda kurserna.

hemslojdenjh.se/hemslojden/aktuellt

Foto: S. Myrenhammar och Härjedalens Fjällmuseum AB.

KOSTNAD

Seminariedag 17 mars:	580 SEK
(inkl lunch, kaffe och buss t o r Funäsdalen – Hede).	
Kurs med Bengt-Erik Nilsson 18–20 mars:	2 590 SEK
(inkl mat och kaffe)	
Kurs med Molly Sjöstam 18–20 mars:	2 190 SEK
(inkl mat och kaffe)	

BOENDE

Bokas av deltagaren själv. Vi föreslår Hotell Funäsdalen. Du får 15% rabatt på boendet om du bokar via deras hemsida,

www.funasdalenberghotell.se

Rabatten gäller på boende på Hotellet Funäsdalen och på Vandrarhemmet Funäsdalen under perioden 14–21 mars.

Rabattkoden som används på hemsidan är: **FjällmuseetMars2022**

Denna bokning kan bokas av fram till 14 dagar före ankomst mot en avbokningsavgift på 250 kr. Bokningsavgift på 30% betalas direkt. Resterande betalas 14 dagar före ankomst.

MEDVERKANDE

Maj-Britt Andersson,
konsthistoriker/kunsthistorikar

Olof Appelgren,
lärare i bänksnickeri/läro i benksneckeri

Ola Hanneryd,
museichef/museumssjef

Bengt-Erik Nilsson,
träbildhuggare/trebilethoggar

Molly Sjöstam,
slöjdare/treskjerar

Marianne Strandin,
antikvarie/antikvar

Marie Ulväng,
ekonomhistoriker/økonomihistorikar

Vid frågor om arrangemanget, ta **KONTAKT** med:

Har du spørsmål om arrangementa, ta **KONTAKT** med:

Malin Wolczynska,	malin.wolczynska@jamtli.com,	+46 70 539 02 06
Torgunn Sollid-Bolås,	torgunn.sollid-bolas@sintef.no,	+47 994 98 088
Ola Hanneryd,	ola.hanneryd@fjallmuseet.se,	+46 70 662 64 24
Susann Myrenhammar,	susann.myrenhammar@regionjh.se,	+46 70 664 67 37

Arrangörer:

Interreg-projektet "Traditionellt hantverk och hållbart byggande i Nordens gröna bälte", Hemslöjdskonsulenterna/Region Jämtland Härjedalen och Härjedalens Fjällmuseum AB.

Arrangørar:

Interreg-prosjektet "Tradisjonelt handverk og haldbart byggande i Nordens Grøne Belte", Hemslöjdskonsulenterna/Region Jämtland Härjedalen og Härjedalens Fjällmuseum.

